

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je
3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za
Ameriko in druge tuje države 6 K.)
Posamezne številke se prodajajo
po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu
„Domoljuba“ Ljubljana, Kopitarjeva
ulica. Naročnina, reklamacije in in-
serati pa: Upravištvu „Domoljuba“.
— Ljubljana, Kopitarjeva ulica. —

Štev. 4.

V Ljubljani, dne 27. januarja 1916.

Leto XXIX.

Slovenske žene.

»Novine«, list prekmurskih Slovencev, lepo opisuje slovenske žene. Kar v tem popisu čujemo dobrega, blagega, časti ter hvale vrednega o Slovenkah v Prekmurju, to v isti meri lahko trdimo tudi o junaških Slovenkah po naši domovini:

Slovenske žene so dobre, verne žene, ki s svojim požrtvovalnim delom med sedanjem vojsko, s svojo gospodarsko spretnostjo in z umno skrbljivostjo za dom, otroke in — za svoje sinove in može, ki so na bojišču, zaslužijo splošno priznanje in globoko spoštovanje vseh. — Mož je v tujini, v strelskem jarku, v ujetništvu, v bolnišnici, v trpljenju za brambo domovine in domačega ognjišča; žena je pa sedaj glava v hiši ter vodi duševno in telesno, časno in večno življenje cele družine. Veselo je gledati, kako opravljajo žene moška dela: orjejo, sejejo, vlačijo, sekajo, vozijo. Pravi moški so postale — moški ne samo po delu, marveč tudi po duhu. Močne so. Drže se verno zakonske zvestobe, zavedajo se prisege, dane pred oltarjem. V vseh slučajih misli dobra žena na moža tam v tujini, nanj, ki se žrtvuje zanj v zakopih ves blede, obraščen, zamazan, ranjen. Vse niti njene srčne ljubezni se predejo le okrog njega.

Močne so te verne žene. Otroke svoje imajo v redu, da se ne potepajo okrog, marveč se z njimi trudijo, delajo, molijo za ljubega, dragega ateka. Z ganjenim srcem smo občudovali te žene, kako so prihajale in kako še prihajajo s svojo drobnostjo deca pred oltar. Kako milo je videti krasen prizor, ko pride mamica v cerkev pred oltar, pred tabernakelj, kjer se gnetejo okrog nje otročiči, kakor piščeta okrog kohlje, kjer vsi skupno priporočajo nebeskemu Kralju Jezusu dobrega očeta-vojaka. To vidimo dan za dnem — in človeku nehoté pridejo solze v oči.

Močne so te žene tudi takrat, ko izvedo žalosten glas o možu. Ne zdvojijo, ne obupavajo. Upajo še in v molitvi iščejo tolažbe. Molitev jih okrepi in vzravna v tugi, žalosti, v trpljenju, ako izvedo, da je mož ujet, ranjen ali bolan. Kako so zdaj v skrbi, kaj je z možem. Celo srce bi si iztrgale in ga njemu poslale, ako bi le mogle. Pišejo, denarje pošiljajo, molijo, svete maše oskrbé, da bi le mož ozdravel in se srečno domov vrnil. Ne vedo, kako bi se Bogu zahvalile, ki je rešil moža smrtno nevarnosti.

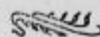
Pa če se tudi najhujše pripeti, so še močne; vdajo se v božjo sveto voljo ter govore v krščanski vdanosti: »Kar Bog stori, vse prav storil.« — Dobro tudi vedo, »da se trpljenje sedanjega časa ne dá primerjati s slavo, ki bo enkrat nad nami razodeta«. Kakor svetopisemski potrpežljivi Job govore tudi naše junaške žene, ako jih zadene največja nesreča, da izgube moža: »Bog je dal, Bog je vzel, njegovo ime bodi česčenol!«

Tako mislijo, tako čutijo, tako delajo. Ne mrmrajo; ne tožijo, ne dolže Boga. Tihе so in mirne, kakor rožice v majevni noči, ki njih listke namaka nebeška rosa, ki so njih cvetki hrambice pisanih hroščev in metuljev. Močne so, ne godrnjajo; samo oči zarose, kadar se spomnijo na grob, izkopan v tujini, ki zakriva srce ljubega moža; v srcu njihovem pa počivajo metuljčki molitve, ki se pogostokrat dvigajo s hitrimi krilci proti nebu ter prosijo usmiljenja pri Bogu za pokojnega moža. O, koliko takih dobrih, poštenih, pobožnih vdovic poznamo, ki s svojim poštenim življenjem najlepši spominski venec spletajo svojemu rajnemu možu in junaku.

Te dobre žene, te vrle vdovice so nam in našim vojakom v veselje in tolažbo. Vedre nam tužno srce ter nas napolnjujejo z blaženim upanjem, da ima naš slovenski narod zasigurano lepo bodočnost, da bodo po tem strašnem boju na-

stopili boljši časi, da bo naš narod ostal veren, domovini zvest, da bo tudi v bodoče goreče ljubil svoj materni jezik.

Bodimo Bogu hvaležni, da imamo v svoji sredi večino takih dobrih žen in poštenih vdovic!

Pregled po svetu.

Italija zbegana. Črnogorska kapitulacija je v Italiji močno vznemirila politike. Položaj Albanije se je za Italijo zasukal zelo na slabo. Oglašajo se že tisti, ki svetujejo, naj Italija opusti svoje polovičarsko delo v Albaniji.

Tudi ruske kroge je presenetilo poročilo o kapitulaciji Črne gore. Upali so in tudi zahtevali, naj priskoči Italija na pomoč, češ, da je to na njeno lastno korist. Med Rimom in Petrogradom so se živahno pogajali, medtem je pa že prišel Nikita s ponudbo, da se vda.

Silna nevolja entente radi Črne gore, ki se je vdala, močno vpliva na črnogorske nevoljneže v ondotni armadi. Časopisi širijo sedaj neko brzovjavko črnogorskega ministrskega predsednika Mijuškoviča, ki jo je baje poslal iz Brindisija v Pariz. V njej se naglašja, da sta kralj črnogorski in njegova vlada vse avstrijske pogoje energično odbila in da bo Črnagora nadaljevala vojsko do skrajnosti. — Črnogorska kraljica je bila te dni v Rimu in se je odpeljala dalje na Francosko v Lyon. — Nezadovoljnejšem v črnogorski armadi poveljuje general Martinović.

Francosi o Črnigori. Francoski listi pišejo: Ni dvoma, da namerava Avstrija kralja Petra nadomestiti na srbskem prestolu s kraljem Nikolajem.

Rusija je ustavila denarno pomoč Črnigori. Črnagora je že v mirnih časih dobivala podporo od ruskega strica; odkar je vojska, je bila ta pomoč izdatno večja.

Zdaj — je seveda zamera na ruski strani, zato preneha tudi miloščina.

Italijanski kralj roma. Podal se je tudi v Brindisi, kjer je sprejel srbskega (bivšega) ministrskega predsednika Pasiča in druge srbske ministre, ki se tam nahajajo.

Grčija nevtralna. Zadrega Grčije je umljiva. Živeža ni, Angleži in Francozi jim po koscu režejo kruh, iz Macedonije ne morejo dobavljati živil, ker so ententine čete razrušile železniške mostove. Zdaj grška vlada zopet z največjim poudarkom pripoveduje, da hoče Grčija ostati strogo nevtralna.

Esad paša — poveljnik brez armade. Dosedanje čete Esad paše so se izneverile in zapuščajo svojega poglavarja. Albanci čakajo na prihod avstrijskih čet, da se jim pridružijo. V Dibri in Elbasanu pa prihajajo k bolgarskim četam ter prosijo streliva in koruze.

Razdor je nastal med voditelji socialne demokracije v Nemčiji, ki utegne imeti posledice tudi med avstrijskimi socialističnimi poslanci. Povod razdora je iskati v sedanjih vojski in v stališču, ki ga zavzemajo razni zastopniki v tej stranki z ozirom na vojsko, na vojne potrebnosti in dajatve.

Za mir ali za vojsko? V Londonu so se sešli 19. januarja ministri zveznih držav.

Anglija hoče ostrejšo blokado. V angleški zbornici je bil oddan naslednji predlog: Ker je zbornica izvedela, da se v nevtralne države, ki meje na sovražnika, uvažajo velike množine takega blaga, ki ga rabi sovražnik za nadaljevanje vojne, se poziva vlada, da blokado napravi čimbolj učinkovito, ne da bi s tem motila normalen uvoz nevtralcev za domačo potrebo. — Pričakuje se, da bo vsled tega nastalo razpoloženje proti Angliji ne samo v Ameriki, ampak da bodo ugovarjale tudi druge nevtralne države, zlasti Holandska, Švedska in Norveška.

Svetovna vojska.

Črnogorska armada polaga orožje. Naše čete prodirajo v notranjost dežele. Oni Črnogorci, ki se s tem ne marajo sprijazniti, se smatrajo kot vojni ujetni kl. — Naši so zasedli jadranski pristanišči Bar in Dulcinj. — Zračni napad naših letalcev na Ankono. Na italijanskem bojišču deloma topovski boji. Lahki obstreljevali Rivo. — Nova bitka na Ruskem. Velike izgube na ruski strani. — Razstreljeni francoski jarki.

ČRNAGORA.

Polaganje orožja. Črnagora se je vdala s tem, da takoj odloži orožje. Vojaštvo je dobilo tozadevno povelje 17. jan. Obotavljanja je bilo zelo malo. Naše čete so ta dan prenehale s sovražnostmi proti črnogorski vojni sili. Črnogorci so začeli polagati orožje v Virpazanju; izročili so vse

moderne puške s strelivom in vse topove. Živeža imajo le malo, zato jih preživljajo naši. Videti so sicer potrli, a veselji so, da jim ni treba nadaljevati boja. — Orožje odlagajo na celi bojni črti. Med puškami je mnogo ruskih repetirk. — Sporazum je poklical svoje poslanike s črnogorskega dvora; tudi Italija je pozvala svojega zastopnika domov.

Mirovni dogovori bodo najbrž v Cetinju ali v Kotoru, in sicer takoj, ko bo črnogorska armada povsod razorožena. Naša vlada je že določila odposlance za mirovno konferenco. Zastopana bo tudi Nemčija, ker je Črnagora bila tudi z Nemčijo v vojnem stanju.

Razorožitev ima tudi svoje težkoče, ker nekaterim mlajšim vojakom osrednje črnogorske armade ne gre v glavo, zakaj bi bilo treba orožje odložiti. Nekaj jih je radi tega ušlo k Srbom.

Kako je na črnogorskem. Predpogoj za začetek mirovnih pogajanj je v tem, da črnogorska armada izroči Avstrijem orožje. Naše čete prodirajo (brez sovražnosti) v notranjost dežele; kamor pridejo, po-

no delovali, a kljub temu so se letala vsa nepoškodovana vrnila. To je že tretji polet naših drznih in večjih letalcev na Ankono.

Nove vojske pošlje Italija na bojišče, tako poročajo iz Rima. Izvežbati so 300 tisoč (?) mož, da zamenjajo oni del vojakov, ki so bili izpočetka na avstrijski bojni črti.

Col di Lana. Dne 20. jan. je sovražnik dve uri obstreljeval naše postojanke na vrhu in na pobočju hriba Col di Lana.

Delovanje italijanske artiljerije je bilo 21. januarja na nekaterih odsekih primer-ske in dolomitske fronte živahnejše nego prejšnje dni. Tudi Rivo so Lahki obstreljevali s težkimi topovi.

VOJSKA Z RUSI.

24dnevna bitka. Takozvana »nevoletna« bitka, ki so jo Rusi začeli dne 24. decembra l. l., je trajala z malimi presledki dobre tri tedne. Naše orožje je stalo nemaino na celi 130 km dolgi bojni črti. Enako se je odlikovala pehota, kakor topništvo. Vojaški in politični nameni, ki jih je rusko poveljstvo nameravalo doseči s te

Z oklopnimi in jeni strelski jarki na Francoskem.

vsod morajo domači vojaki oddati orožje; kdor se brani, se prisili ter smatra kot vojni ujetnik. Črnogorsko vojno poveljstvo je o tem poučeno. Domačini se pod primernim nadzorstvom lahko posvetijo svojemu delu. Med drugimi se je vdalo tudi 1500 Srbov na severovzhodni bojni črti. Naše čete so zasedle jadranski pristanišči Bar in Dulcinj.

VOJSKA Z ITALIJO.

»Položaj neizpremenjen.« Vojna poročila vsebujejo nekaj dni le kratke novice, ki povedo, da se vname tuintam topniški ogenj, ki za javnost mnogo ne pomeni.

Zračni napad na Ankono. Brodovje naših pomorskih letal je dne 17. jan. napravilo drzen polet tja čez morje nad italijansko trdnjavo in vojno pristanišče Ankono. Bombe, ki so bile vržene iz višin, so zadele in zažgale kolodvor, elektrarno in vojašnico. Obrambni topovi so sicer moč-

ofenzivo, so se popolnoma razpršili. Žrtvovali so zastoj 70.000 mož, ki so mrtvi ali ranjeni; 6000 mož so pa privedle naše čete v ujetništvo.

Nova silovita bitka. Dne 19. januarja v zgodnjih jutranjih urah se je vnela nova bitka ob meji vzhodno od Črnovic — pri Toporovcu in ojanu. S številnimi četami je sovražnik napadel štirikrat povrsti. Hrabri branilci so ga povsod vrgli. — Silovitost in ljutost jutranjih bojev ni prenehala do popoldneva. Med hrabrimi četami, ki so odbijale viharne navale, omenjajo predvsem budimpeštansko honvedsko divizijo. Skoraj vsako uro so se pojavili novi napadi na raznih mestih med Toporovcem in Bojanom. Med boji je vdrl sovražnik večkrat v naše strelske jarke; v ročnem metazu je bil pa vslej od spodaj. Ozemlje pred našimi postojankami je posejano z ruskimi mrličji, ki jih leži na nekaterih oddelkih po 800—1000.

Druga bitka z Rusijo, ki se je pričela

dne 19. januarja, je po sodbi vojaških kritikov ena največjih in najvažnejših bitk v tej vojski sploh. Rusi so pritegnili velike nove oddelke in uporabljajo tehnične pripomočke, ki se dozdaj še nikjer niso rabili. Posebno močno je tudi topništvo. Prvi oddelek se že lahko smatra, da je zaključen. Končal se je s popolnim neuspehom Rusov, kar že učinkuje. Kljub temu so pričeli drugo bitko.

Zastonj so se zaleteli. Velike izgube, ki jih je imel Rus dne 19. januarja v bojih ob Toporovcu in Bojanu, so povzročile, da je bilo naslednji dan zopet razmerno mirno.

Že danes lahko rečemo, da so se na de Rusov, da bi prodrli naše črte med Črnovicami in Burkanovom, izjalovile. Rusi se morajo tedaj, če bodo nadaljevali napade, zadovoljiti s tem, da vežejo nase avstrijske sile. Vpliva v stratežnem oziru pa ti napadi nimajo več. Velike ruske izgube pomenjajo na drugi strani odločilno oslajenje, kajti tudi carska armada ne more več prenesti izgube skoraj 100.000 mož na komaj 130 km dolgi fronti, posebno ne velikih častniških izgub.

22. januarja zjutraj je sovražnik zopet napadal dele naše besarabske fronte, a naši so ga odbili. Severno od Bojana ob Prutu so naši **rajstrelili z m'no velik ruski jarek**: od 300 mož posadke je ostalo živih le nekaj mož. Severno od Usiečko so Rusi opetovano napadali. Vrli branilci vzdrže vse naskoke. Sovražnik je napadel po močnem topniškem ognju tudi naše postojanke južno od mesta Dubno.

FRANCOSKO BOJIŠČE.

Sestreljeni letalci. Nemški vojaki so obstrahovali dvoje angleških letal in en francoski aeroplan. Nekaj letalcev je ujetih, trije mrtvi.

Bombe na Metz. Sovražni letalci so metali ponoči (18. jan.) bombe na nemško mesto Metz. Brez škode ni bilo.

Razstreljeni sovražni jarki. Zahodno od Yperna so nemški vojaki v širini 70 m porušili sovražni jarek. Francozi so brezuspešno obstreljevali nemške postojanke med Mozo in Vozezi. — Tudi pri Neuville severno od Arrasa so Nemci razstrelili 250 m sovražne postojanke ter ujeli 71 Francozov.

ZA SOLUN.

Pred Solunom je zasidranih 12 večjih bojnih ladij in križark, med njimi ena ruska križarka in 20 manjših. — Posadka šteje sedaj baje že 400.000 mož. Nasproti jim pa stoji armada pod poveljstvom Mackensenovim, ki šteje do 800.000 vojakov. — Razvoj pri Solunu bo močno vplival tudi na Romunijo. Romunski politiki trde, da bo za entento samoumor, če se jim ponesreči ta drzni poizkus pri Solunu.

Odločitev. Iz Soluna prihajajo glasovi, da se ondi čuje že močno grmenje topov; torej se je moral napad že pričeti.

KAVKAŠKA BOJNA ČRTA.

Tudi tukaj se še bijejo, dasi nas kavkaško bojišče ne zanima toliko. Močni spopadi so bili zadnji čas med rekama Aras in Id. Med snežnimi viharji so se borile turške in številne ruske čete osem dni. Ruski napadi so bili ustavljeni na celi črti.

ZA SUEŠKI PREKOP.

Francoski časopisi vedo, da se udeležijo Turčija vojske proti Egiptu s 300.000 vojaki. — Iz Tokia so odplule tri japonske oklopne križarke proti Sueškemu prekopu. — Angleži uporabljajo domačine pri utrjevalnih delih ob prekopu; a jim uhajajo, četudi dobivajo dvojno plačo. — Listi poročajo, da so se začele praske ob prekopu in da so Angleži izgubili 62 mrtvih in ranjenih.

Tedenske novice.

»Domoljuba« prvo številko smo ponatisnili in se bo ž njo lahko postreglo še vsem novim naročnikom.

Premečšeni so bili čč. gg.: Filip Marješič, kaplan v Toplicah, za žup. upravitelja v Ledinah; Ign. Oberstar, kaplan v Hinjah, v Toplice; Matej Dagarin, župni upravitelj v Ledinah, za kaplana v Poljanah; Karel Zajc, ekspozit v Nadanjem selu, v Matenji vasi; Friderik Rodič, ekspozit v Matenji vasi, v Nadanje selo. — Preselil se je g. Fr. Nachtigall, duhovnik v pokoju, s Kureščka na Dvor pri Žužemberku.

Umrli je v Mariboru 19. januarja ondotni kanonik č. g. Jernej V o h. S pokojnim je izgubila lavantinska škotija vzornega duhovnika. — V Križu pri Kamniku so pokopali posestnika in gostilničarja Janeza O c e p e k. Rajni je bil več let župan občine Križ. P. v m.!

Mestne vožnje. Občinski svet v Ljubljani ne mara več zasebnih prevoznih podjetnikov ter je dovolil, da se nakupi 20 konj in zgradi hlev za silo. Podjetniki so po malem štrajkali. Vožnje so stale na leto 80.000 K.

Notarske službe. Pravosodni minister je premestil notarja Franc Jereba iz Radeč v Črnomelj. Notarji so postali notarski kandidati dr. Ivan Stojan v Senožečah, dr. Jože Krevl v Cerknici, dr. Viljem Maurer v Logatcu, Ivan Kolenc v Kranjski gori in Franc Burger v Radečah.

Olomuški nadškof. Dne 18. januarja so volili kanoniki olomuškega kapitlja novega škofa. Izvoljen je praški kardinal Leon grof Skrbensky. — V Prago pride brnski škof grof Huyn.

Zastopniki dalmatinskih občin so se te dni podali na Dunaj, da se poklonijo svemu kralju.

Rop — ogenj — nesreča. Nedaleč od Cerknege na Goriškem je jelo ponoči od 15.—16. januarja goreti. Ogenj je uničil hišo pri Bičku, ki stoji za trgom na samem. Na pomoč so prišli ljudje, pa tudi vojaštvo, ki pa ni moglo nič storiti, ker ni bilo vode. Ko je požar toliko ponehal, da so se mogli približati hiši, so vdrli vanjo skozi okna. V hiši ni bilo nikogar; postelje in omare, sploh vse pohištvo pa ožgano in razmetano. Vse je mislilo, da so se domači kam rešili. Ko so pa proti jutru došli v zaprto klet, so našli ondi gospodinjso s šestimi otroki mrtvo na kupu krompirja, vse zadušene vsled dima. Rešiti so se hoteli pred roparjem, ki jim je hišo nad glavo zažgal! Vsa družina mrtva, vse gospodarstvo uničeno, mož pa

pri vojaki. Hudodelstva dolže nekega vojaškega delavca, a mu ne morejo nič dokazati.

V Gorici je sedaj okrog 10.000 ljudi. Zadnje dni sta padli v mesto dve veliki granati. Na trgu sv. Antona so ljudje padali vsled zračnega pritiska na tla, druge nesreče pa ni bilo. — Vino se toči skoraj po vseh goriških gostilnah po 2 K liter.

Romunsko žito. Kakor se čuje, bodo prihodnji mesec posamezne dežele dobile del romunskega žita. Letina 1915 je dala Romuniji: 264.479 vagonov pšenice, 11.341 vagonov rži, 115.604 vagonov ječmena, 360.000 vagonov koruze in 65.297 vagonov ovsa.

Živ — mrtev — živ. O tržiškem dekani, ki je o njem bilo že tolikrat pisano, da so ga Italijani dali ustreliti, potrjuje sedaj njegova sestra Josipina, učiteljica v Radgoni na Štajerskem, da so ga Italijani kot zvestega Avstrijca, ki je ostal do zadnjega pri svojih vernikih, pač zvezanega odpeljali v Italijo. V Červinjanu se je onesveščen zgrudil. Tu je ostal, da je okrevaj. Zda se nahaja v Florenci.

Prvi balkanski vlak po okupaciji Srbije se je pripeljal v Carigrad 17. jan. natančno ob določeni uri. Sprejeli so ga z vso slovesnostjo.

Četrto vojno posojilo v Nemčiji je razpisano za mesec marec.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4 $\frac{1}{2}$ % brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Za odstranitev bolečin v hrbtu se zelo priporoča in spričuje to tudi nad 100.000 zahvalnih pisem. Fellerjev bol lajšajoči fluid iz rastlinskih esenc zn. »Elza-fluid«. — Vtiranja in krepke masaže s tem izbornim vtiralnim sredstvom navadno takoj učinkujejo in se izkažejo kot jako dobre. Velika priljubljenost tega izbornega sredstva ima za posledico, da so nastale razne ponaredbe. Radi tega nikar ne delajte poiskusov z drugimi sredstvi, temveč naročite edino pristen »Elza-fluid« pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elzatr g. št. 16 (Hrvatska). — 12 steklenic stane na vse kraje poštne prostote samo 6 kron. Ni tedaj samo najboljše, temveč tudi najcenejše bol lajšajoče vtiralno sredstvo. Kar je že tolikim ljudem pomagalo, mora biti dobro in se radi tega lahko uporablja. — Tudi Fellerjeve lagodne odvajajoče rabarbarske kroglice zn. »Elza-kroglice« 6 škatlic poštne prostote za samo 4 K 40 h, se lahko istočasno naroče. To je preiskušeno, želedec krepčujoče odvajilo nenavadno točnega učinka, kateremu gre prednost pred drugimi dražičimi odvajalnimi sredstvi. — Je jako priljubljeno. (—va—)

Razne novice.

Duhovščina v Gorici. Precej duhovnikov je ostalo v mestu. Ves čas neustrašeno izvršujejo med ondrotnimi verniki in vojakih svoj sveti poklic. Ti vrlji gospodje so: stolni in župni vikarji dr. Kobal, dr. Šorli, don Mosetti, kaplan Jug, župnik v pok. Onglia vitez dr. Banbela, marljivi kapucin p. Janez. Ker je stopil župnik Ziahi v pokoj, je imenovan za župnega upravitelja nadškofijski kaplan Grusovin. — V Gorici stanujejo razen imenovanih še: msgr. Kastelic, msgr. Kolavčič, voditelj ordinariatsne pisarne Setničar, nunski spovednik Pussig, p. Gabrieli S. J., p. Francišek in p. Aleksander na Kostanjevici. Iz tega je razvidno, da verniki v Gorici niso zapuščeni.

Povsod, kjer je treba junakov, se nahajajo naši fantje. »Slovenec« je te dni dobil to-le pismo z dne 8. januarja 1916.: »Na dardanelski fronti zbrani slovenski topničarji pozdravljajo svojo ljubo domovino, posebno pa na laški meji zbrane brate. Misli naše so vedno pri njih — junakih! — Možnarji in havbice (Made in Austria) tudi tu ne dajo miru raznim kramarjem. Sitni so ti naši komarji tako, da so se napolposestniki Anaforte brez pohišstva preselili na ladje, pa tudi Seddilbahr ostane le letovišče za kratko dobo. 9. jan.: So že šli! Hura! — Franc Nosan z Glinca, Mirko Kos iz Trbovelj, Avgust Klanjšek z Goriskega, Miha Ravnik z Boh. Bele, Petrič iz Vipave, Stanko Košir iz Ljubljane, Filip Rogel iz št. Pavla, štajersko, Matej Renčelj, Dutovlje, Martin Povše, Laški trg.

Vodo na mlin že napeljujejo tisti, ki se zanetili ogenj bojaželjnosti med italijanskim ljudstvom ter zapletli Italijo v nesrečno vojsko. Kdo je kriv? ... Izvestni kvaražugoni, ki jim je samo na tem, da trpi sv. Cerkev, že poskušajo, kako bi razburili duhove proti papežu. Že izpočetka vojske smo pisali, kako težavno in nevarno je sedaj stališče za sv. očeta, naj se obrne stvar tako ali tako. Sedaj, ko Italija nima nobenega uspeha, ko se že čuti, da se je pošteno urezala, je treba ljudsko nevoljo odvrniti od povzročiteljev krvave vojske — od framasonov. In to so že tudi začeli. Framasonsko časopisje, ki ima vodilno vlogo na Italijanskem, je že jelo ščuvati zoper papeža: podtikajo mu, da je nemškega mišljenja in da je sploh on kriv vseh neuspehov. S tem hočejo razcepiti tudi katoliško ljudstvo — in doseči svoje peklenške namene. Pripomnimo še to, da je italijanska vlada — kakor se sedaj piše po časopisih — pristopila k londonski pogodbi, po kateri je obvezana, da ne sklene posebnega miru, le pod tem pogojem, da papeža ne puste k mirovnim pogajanjem in da se italijanska varstvena postava (nasproti papežu) nič ne izpremeni. To govori dosti jasno, kaj tiči za tistimi, ki so gnali Italijo v pogubonosno vojsko.

Mrtvica. Francozi so s tem, da so brezvestno tirali Afričane v evropsko vojsko, zanesli v Evropo tudi afriško bolezen mrtvice, ki se širi sedaj po najlepšem francoskem obrežju — po Rivieri. Ta bolezen je večinoma neozdravljiva. Pojavi se tako, da človeka neprestano moli zaspanost, ni za nobeno delo, slabost ga obvladuje, da

čmeri, peša in v nekaj mesecih umrje. Tujci, ki so sicer v velikem številu prihajali na Riviero uživati krasoto narave ter krepčati svoje živce v milem podnebju, se bodo zdaj dobro premislili, preden se bodo zopet odločili za obisk teh sicer prijetnih krajev.

Huda influenza razsaja v Ameriki, zlasti v velikih mestih Chicagu, Newyorku, Filadelfiji, Bostonu, San Francisku, Clevelandu in Detroitu. Na stotisoče ljudi je obolelo, mnogo umrlo.

Vojaške novice.

Vojne dajatve. Te dni je bilo razglašeno postavno določilo, s katerim se dotedanja do 50. leta omejena osebna dolžnost o vojnih dajatvah razširi do 55. leta starosti. — Uporabljati se smejo taki vpoklicanci le v ozemlju, ki leži za ozemljem armade na bojišču, torej na krajih, ki leže izven ožjega ali širšega vojnega ozemlja — in sicer nepretrgoma le največ skozi 6 tednov; po odmoru enega ali dveh mesecev se smejo zopet pritegniti v službovanje.

Za odlikovance. Vojno ministrstvo je odredilo, da mora imeti odslej vsak vojak, ki nosi kako hrabrostno kolajno, pri sebi legitimacijo, iz katere je razvidno, da ima pravico do hrabrostne kolajne. Legitimacija mora biti od oddelnega poveljnika razločno podpisana. Ta odredba se je izdala zato, ker so že nekateri nosili take znake, ne da bi bili res odlikovani.

Vojnopoštni promet za pakete. Uradno se naznanja: Zasebni vojnopoštni paketi na vojnopoštne urade št. 16, 34, 45, 46, 49, 95, 170, 190, 211, 233, 308 in 317 se sedaj ne sprejemajo.

Pogreša se Franc Avbel, c. kr. deželni strelec polka št. 1, 1. komp., 4. voj. V seznamu izgub je kot ranjen zaznamovan, pa ni nobenega glasu od julija meseca. — Anton Avbel, c. in kr. poljski lovski bataljon 7, 3. komp., 1. voj.

pa se ni že pol leta nič oglašil. Pojasnil želi Marijana Avbel, Kresniški Vrh, p. Kresnice.

Svojege sina išče Franc Kovačič, pismoša od Sv. Lucije ob Soči. Sin Jože se pogreša že od 24. julija 1915. Služil je pri Lir. 27, 3. komp., 2. voj.,

Kdor bi kaj vedel o njem, se naproša, da bi sporočil na naslov: Fr. Kovačič, pismoša-begunec na Bledu (Gorenjsko). — Od 21. junija 1915 se ni nič oglašil Anton Samša, Lir. 58, 3. bat., 12. komp. 1. voj. — Močno bi ustregel, kdor bi kaj gotovega sporočil žalostni materi Mariji Samši, Vel. Brdo, p. Razdrto pri Postojni. — Pogreša se Anton Mehle. Služil je pri 17. pp., I/X. marškomp.,

Boril se je pri Gorici; od 20. julija se ni nič zglašil. Sporočil želi njegova žena Ana Mehle, Ponova vas 8, p. Grosuplje na Dolenjskem. — Sedem mesecev se ni oglašil Alojz Rauch, Prideljen je bil inf. polku 19, III. marškomp., 1. voj. Oče njegov Janez Rauch v Semiču št. 33,

uljudno prosi obvestila, če bi kdo kaj vedel o njem.

Trideset granat je padlo v četrtek, dne 20. januarja v Gorico in sicer na prostor okrog sodne palače. Škoda je le neznatna.

Za domovino. Padel je te dni na Italijanskem bojišču J. Pupis, posestnik iz Dol. Košane. Pokojni je bil skrben družinski oče, mož katol. življenja.

Iz ruskega ujetništva se je oglašil vojak Franc Bavdek, doma v št. Vidu nad Cerknico. Sedem mesecev so čakali njegovi domači, kdaj se oglasi. Dočakali so. Piše, da je še vedno zdrav. — Po petih mesecih je pisal iz ruskega ujetništva Jože Hočevar, doma v Belšnji vasi pri Trebnjem. Pohvali se, da dela na kolidvoru, da dobiva tudi nekaj plače in da je s hrano dobro preskrbljen. (?)

Veseli med našimi vojaki na ruski in italijanski fronti je bilo nepopisno, ko se je razneslo, da se je Črnogora vdala. Na nekaterih mestih so streljali v znak veselja. Novico so zapisavali na listke, ki so jih navezali na kamenje ter lučali v sovražne jarke.

Smrdljive bombe. Lahon je začel zadnji čas obstreljevati naše postojanke tudi s smrdljivimi bombami, ki širijo mamljive pline. Vojaki so sedaj preieli posebne krinke, ki človeka varujejo, da plini nič ne škodujejo. Seveda izgledajo vojaki, ko nataknejo to reč na glavo, kakor strahovi in pošasti.

Nemški cesar v Nišu. Dne 18. januarja sta se pripeljala bolgarski kralj in nemški cesar v Niš. Obema vladarjema so priredili veliko vojaško parado. Cesar Viljem je podelil kralju Ferdinandu maršalsko palico nemške armade; odlikoval je tudi mnogo višjih častnikov.

V sanjah dobil dar govora. V Strobelnu na Šaskem je prišel v bolnišnico posec Ivan Steven. Pred meseci ga je na Ruskem zasula granata. Bil je živ pokopan. Patrulja ga je sicer izkopala, a govoriti ni več mogel. Od silnega strahu je izgubil dar govora. Neko noč je imel hude sanje; kar nenkrat zavpije, tako da so strežniki prišli skupaj. Toda vesel začne »mutasti« vojak pripovedovati, kakšne sanje je imel, kako je v strahu zavpil in — sedaj lahko še naprej vpije.

Dopisi.

Umril je v Hrastuljah pri Škocjanu na Dolenjskem dobroznani Jakob Šterk. Pokojni je bil mož stare korenine, poštenjak, blaga duša. Celo vrsto let je bil cerkveniku v Škocjanu desna roka; pomagal je v cerkvi pri vsaki priliki in slovesnosti. Zabljal je oltarje, snažil po cerkvi, najraje je pa zvonil. Takega zvonarja škocijanska fara ne bo imela več kmalu, ki bi znal tako lepo pritrkavati na krasno ubrane zvonove škocijanske. Brez Šterka se ni v fari vršila nobena slovesnost. Mrtvim je delal krste, jih polagal na mrtvaške odre ter kopal jame. Veliko soboto je vselej Šterk izkresal iz kremenca ogenj za večno luč in raznašal blagoslovljeni velikonočni ogenj po fari. Veliko veselje je imel do streljanja ob slovesnih cerkvenih prilikah. To nevarno delo

je opravljal bogve koliko let, vendar se ni nikdar nič ponesrečil. Dolgo vrsto let je bil tudi farni mehač. — Zatisnil si, dragi šterk, svoje žive črne oči, ker te je utrudila težka hoja življenja. Milo so peli oni zvonovi, s katerimi si Ti tolikrat drugim zvonil, ko so Tebe farani spremili k večnemu počitku. Počivaj v miru, uživaj zaslužen plačilo in prosi za nas pri Bogu.

A. L.

Iz Loškega potoka. Dolgo časa že nisi prinesel nikake novice iz naše fare, predragi »Domoljub«! — Vojska je! Ker je drugod preveč hrupa, smo pa pri nas bolj mirni. Tudi naša fara je dala cesarju veliko vojakov, gotovo je pod orožjem že čez 400 mož in mladeničev. Nekaj jih je že od začetka vedno v bojni črti, a so še vedno čili in zdravi. Padlo jih je pa tudi že veliko; gotovo ne bo preveč, ako jih cenimo na 30. So pa še drugi, ki se od njih že od začetka vojske nič ne ve. Težko je človeku pri srcu, ko vidi, da je uprav najlepši cvet mladeničev in mož obležal na bojnih poljanah. Najboljši mladenič, dika potokkega »Orla« in Marijine družbe so prelili svojo kri za cesarja in domovino. Ujetih jih je tudi nekaj; enemu (Mišiču Antonu iz Malega loga) se je celo posrečilo, da se je rešil iz srbskega ujetništva. Bil je meseca decembra l. 1914 pri Čačaku ranjen in ujet; 5. novembra 1915 ga je pa osvobodila naša armada. Sedaj se nahaja še v bolnišnici nekje na Ogrskem. — Po dolgem času so vendar našli Jožefa Vesel, ki je bil več let pastir v Travniku in so ga pogrešali 8 mesecev. Binkoštno nedeljo je še na lastno prošnjo prejel sv. zakramente za umirajoče, ker je bil nekoliko obolel; binkoštni ponedeljek med jutranjo sv. mašo je pa izgubil in nihče ni vedel kam. Nekoliko se jim je že dozdevalo, da se je mogoče sam končal, ker ni bil nikdar popolnoma zdrave pameti. Ljudje so ga radi dražili, da bo prišel Italijan in mu bo vse pobral. To ga je še bolj vznemirjalo in revež se je obesil, kakor se je sedaj pokazalo. Našli so ga pa šele 18. t. m. daleč v gozdu.

Listek

Kletev divjega lovca.

(Povest. — O. — J. C.)

(Dalje.)

III.

Kakor smo že omenili, se je divjih lovcev Petra in Jožeta vse ogibalo in balo. Samo logar Marko Vojčič, ki so ga v vasi vsi, razen omenjene dvojice, spoštovali in ljubili, svest si svojih dolžnosti in pravice, ni poznal nikakega strahu. Marko je imel majhno družino: ženo Anko in sina Milana. Živel so kakor golobje srečno in zadovoljno do tistega leta, ko se je pojavil v vasi Joža in začel z nesrečnim Petrom tihotapško streljati po eraričnem gozdu divjačino. Ta dvojica je prizadejala staremu logarju toliko skrbi in bridkosti, da je zelo motilo

družinsko srečo in mir. Često je, dober kakor je bil, vaškima divjima lovčema nekoliko izpregledal, toda, kar je preveč, je pa preveč! Zastran sebe bi bil pozabil vse, toda bili so njegovi gospodarji, ki so zahtevali, da se gozd in divjačina straži, varje in čuva.

Služba je bila Marku nekaj nedotakljivega in vestnega, da ni imel pokoja, kadar je slišal in izvedel, da so se nepoklicani lovci klatili po njegovem ozemlju. Odgovorna in težka je taka služba, to je dobro vedel Marko; hudo mu je bilo, kadar mu je to potrdil tudi njegov Milan, visok fant pri petindvajsetih letih, čigar sive oči so se svetile kot dve iskri izpod lepega visokega čela. Pod pravilnim orlovskim nosom so bujno poganjali lepo gojeni črni brki, ki so dajali njegovemu obličju močnat izraz.

Milan je bil od narave obdarjen z zdravim razumom in zelo trezno razsodnostjo. Drugače pa je bil zelo žive čudi in duša trezno-veselega fantovstva v vasi. Če je treba napraviti kako igro, Milan je vedno prvi, ki jo vodi. Če je treba zapeti kako lepo pesem — Milan je, ki poje naprej s svojim lepim in močnim glasom. — Starejši ljudje so ga tako-le ob dolgih večerih radi poslušali, ko jim je čital na glas dobre časopise in tolmačil tako, kakor malokdo.

Milan je imel tudi na svojega očeta velik vpliv, in kakor je bil stari Marko že od narave dobrega srca, je postal še boljši ob plemenitem sinu.

...

Že je padal mrak na zemljo in lahna sapica je razhlajala od silne dnevne vročine razgreti zrak. Na vasi je postalo živahno, kajti domačini so po napornem delu radi posedali vsak pred svojo hišo, kramljali in se hladili.

Tudi logar Marko sedi z Milanom pred hišo, belo kot labud, držeč v ustih malo pipo in upirajoč oči v tla, kakor da je globoko zamišljen. Vidi se mu, da je danes nenavadno zatopljen in vznemirjen ob enem.

Milan se je zagledal nekam v daljo in le včasih se je ozrl od strani na očeta, ki se mu je poznalo, da mu kipi nekaj v duši.

»Oče, zakaj ste tako mračni danes?« reče naenkrat Milan.

Marko gleda še nadalje samo v tla in odbija gostejše oblake dima.

Milanu je bil ta molk zelo mučen, ker je videl, da tišče očeta težke skrbi, ne da bi kaj komu potožil. Pa vseeno je človeku nekoliko lažje, če se more v takih slučajih porazgovoriti, pokramljati o svoji skrbi.

»Oče,« izpregovori Milan glasneje, »povejte, kaj vam je? Ali se je kaj pripetilo? Morda se da še kaj popraviti.«

»O ne, ljubi sin, to se ne da več popraviti,« reče Marko s poudarkom pri vsaki besedi ter se nemirno malce presede, ves obdan z gostim oblakom dima.

»Vse se da, samo če se hoče,« reče Milan odločno. »Človek mora imeti samo voljo in trden sklep. Voljo trdno kakor upanje, a sklep stalen kakor skala.«

»Da, le to je to rečeno,« pravi Marko zamolklo; »ti vedno modruješ, toda v živ-

ljenju je v resnici marsikaj drugače, kakor ti misliš.«

»Kaj sem mar tudi jaz zakrivil vaše skrbi?« se začudi Milan.

»Ti? Tudi ti si nekoliko udeležen pri tem, kar me razjeda; kdor ima trezno pamet, mora vedeti, da lopovom ne kaže prizanašati,« pravi starec ostro. »Daj lopovu tudi sukno s sebe, pa bo že gledal, kako ti bo slekel še srajco. In čim bolj mu popuščaš, tem drznejši in smelejši bo.«

»Ne razumem vas, oče,« reče Milan mirno, obrnivši se k očetu. »O kakšnih lopovih pa govorite?«

»Kdo mi pa da več opraviti, nego ona dva potepina?« se razvname sicer pohlevni Marko in pogleda ostro Milana.

»A, Peter in Joža!« se spomni Milan.

»Kaj pa! Tebi je to seveda deveta briga; če pa bi dobil ti zaradi teh dveh zgag tako preko nosa, kakor so jo dali meni, ne vem, če bi rekel samo: a, Peter in Joža.«

»Pa kaj se je zgodilo?« vpraša Milan naglo.

»Sramota zame,« reče žalostno stari logar. »Pomisli, toliko let že služim; pošteno sem se trudil; vselej so bili z menoj vsi zadovoljni; nikoli nisem dobil še ukora, kaj šele kazni. A glej, danes sem dobil od erarja grajo, da površno opravljam svojo službo, da se klatijo divji lovci po mojem revirju ter neprestano odnašajo divjačino. Tu vidiš, kam me je privedla moja popustljivost, ki si mi zanj to še najbolj prigovarjal. Do sedaj,« reče odločno Marko, »sem jim gledal skoz prste, odslej pa nič več; naj govori postava in pravica!«

»Ne razburjajte se, oče,« začne tolažiti in miriti Milan; »saj veste, da vsem ni moč ustreči.«

»Zato pa, ker vsam ne morem in ne smem ustreči, hočem gledati, da ustrežem vsaj postavi, da slušam glas svoje vesti, ki me opozarja na svetost službene prisege.«

Po kratkem molku nadaljuje Milan: »Ali ne pravi Kristus: Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe!«

»Da, ta zapoved je lepa, najlepša,« de Marko; »toda ni vselej na mestu. Ali se pravi to ljubiti bližnjega, če ga pustim, da počenja krivico, če s tem zanemarjam svojo dolžnost, bližnjemu pa dajem potuho! Ali nisem že dovolj časa gledal Petru in Jožetu skoz prste? — Kaj sem s tem dosegel? To, da mi sedaj vest očita, in pa da sta onadva še drznejša postala. Jaz sam sem kriv, prav imajo oni, ki so me ukorili. Toda sedaj mora biti drugače!«

»Anka,« pokliče Marko svojo ženo. Ko se pokaže žena na hišnem pragu, ji reče kratko:

»Prinesi mi iz hiše dvocevko, potem grem.«

»Kam greš na noč?«

»Služba me kliče,« odgovori kratko logar.

»Oče, boljše bi bilo, da ostanete danes doma,« se vmeša Milan.

»Ne, v gozd grem; bi že moral tam biti,« reče Marko suho in prime za puško in naboje, ki mu jih je prinesla žena.

»Marko,« ga prosi milo žena, »ostani danes doma, nič mi ni prav, da nas sedaj zapuščaš.«

»Kaj češ, če pa moram! Poglej, že se daj me dolže, da samo doma sedim, divji lovci pa pobijajo divjačino, kakor se jim zljubi,« reče mirneje Marko.

»Oh, sram jih bodi,« zagodrnja jezno Ana.

»E, kaj češ; nismo sami krivi, ampak Peter in Joža. Ta dva gospodarita po gozdu, kakor sama vraga. Toda zagodel jima jo bom, da me bosta pomnila, dokler bosta živa,« reče Marko ostreje, pregleda še enkrat puško, se vzdigne in reče čisto mirno:

»Lahko noč! Vrnem se jutri zvečer.«

»Oče, varujte se! Nikarte precenjevati službe, Boga pa in dušo zapostavljati!« mu zakliče pri odhodu Milan z nekako nemirnimi, bojazljivim glasom.

»Lahko noč!« je bil odgovor starega logarja, ki se je oddaljil hitrih korakov.

(Dalje.)

Slike in črtice z bojišč.

Feklenski ogenj pri Črnovicah.

Pionir Anton Verbajš je pisal nedavno:

V Bukovini ob Besarabski meji (na izhodni strani Černoivc) so se vršili več tednov hudi in zelo krvavi boji. Rusi so nas napadli z veliko premočjo. Imajo baje toliko topov, da je v razdalji dveh metrov postavljen po eden top. Od mesta Bojan, k leži ob romunski meji, in do mesteca Zalesčyki na severni strani Dnjestra ima Rus postavljenih, kakor pravijo ruski ujetniki, nad 600 topov, med njimi mnogo japonskih, ki so zelo težkega kova. Iz teh topov bruhajo sovražna artiljerija že od Božiča pa do danes skoraj neprestano noč in dan tako gosti ogenj, da si ga še nihče, ki sam ni osebno na fronti, ne more predstavljati. Rusi namreč dobro vedo, da so naše postojanke na bukovinsko-gališkem delu bojišča izredno močno utrjene in jih morajo s topovi prej uničiti, predno jih je mogoče uspešno naskočiti. Pionirji smo mnogo mesecev delali vsakojake naravne in umetne zapreke, žične ograje, betonirali strelske jarke in okope, polagali mine itd.

Najhujši sovražni naval je bil 27. decembra 1915. Mi stojimo izhodno od Črnovic. In ruski car je bil izdal strogo povelje na celo rusko armado, da morajo biti Črnovice do 7. januarja zavzete, naj stane, kar le hoče. To so Vam bili boji! Najprvo sta se poskusili naša in sovražna artiljerija. Ogenj je bil tako gost, da na celi fronti menda ni bilo prostora, kamor ne bi bila udarila kaka krogla. Mi smo bili dobro zavarovani. Le poedine straže so stale, in sicer tudi dobro skrite in zavarovane na prostem, vse drugo vojaštvo pa je bilo v globokih kritjih. Topovski boj je trajal od 9. ure zjutraj do 6. ure zvečer. Tedaj je ruski ogenj že nekoliko ponehal. Vedeli smo, da bo sedaj začela naskakovati ruska infanterija, ki jo bodo častniki in kozaki v ozadju gnali z biči v boj. In res je bilo tako. Od pol 7. ure naprej se je začel naskok infanterije. Naš poveljnik je dal povelje, naj bodo vsi topovi, vse strojne puške, kakor tudi puška vsakega infanterista in drugih vojakov pripravljene na eno skupno veliko salvo proti naskakujočemu

sovražniku. Bilo je točno ob tri četrti na 7. uro dne 27. decembra 1915. Dalo se nam je povelje: »Ogenj!« In iz stotero topov in strojnih pušk ter več tisoč infanterijskih pušk je zadonel en ogromen strel. Rusi so bili že došli do naših žičnih ograj, in sicer v šestih rojnih vrstah. Naše salve, ki so sledile druga drugi, so pred ograjami pokosile mnogo stotin Rusov. Prve vrste so bile popolnoma uničene. A naskok je sledil naskoku, dokler Rusu na tem delu bojišča ni zmanjkalo ljudi. Boj je trajal do 4. ure zjutraj. Čez 1000 mrličev in še več ranjenih Rusov je ležalo pred našimi ograjami. Še veliko dni nato mrtvecev nihče ni pokopal. In boji, kakršni so bili dne 27. decembra, se ponavljajo sedaj dan za dnevom. Naši poveljniki upajo, da Rus nikdar ne bo prodrli naše fronte. Bog daj, da bi bilo res! Pravijo, da so tudi severno od nas, ob reki Strypi v Galiciji enako hudi boji. Vreme ni posebno mrzlo, je mnogo boljše, kot lansko leto, ko smo v Karpatih zmrzovali.

Na Sv. Mihaela.

Na svetem Miheli smo fantje veseli, korajžno, brez straha pobijamo Laha, ki v svoji slepoti tod išče si potja v naše dežele; a todi ne pelje — le dobro zapomni si Lah verolomni! Tu mi smo na skrazi nikar se ne kaži! Presneta polenta, če še testamenta naredil si nisi, raj bučico skrij si! Mi se ne bojimo; mi vas naučimo še kozjih molitvic. »Kšeft« nožev in britvic, ki ste jih brusili po Krajini mili, zdaj proč je za vedno — ti seme poredno! Zdaj konec je »špasa«. Saj dolgo ste časa pri nas se redili; mi smo vas gladili, polentarsko seme! Po njem brez izjeme! Po njem brez pardona, ni škoda Lahona! Izdajstvo maščujmo, poprej ne mirujmo, tovariši dragi, da pošljemo k vragi pijavko to glavno; tja spada že davno! — Polentar, poslušaj, v vas hodit čez Sočo shladi ti kri vročo! Zastonj se upiraš in sline požiraš; zastonj žolč svoj zlijaš, se mučiš in vbijaš, Ne zdaj, ne v bodoče ne bo ti mogoče prodrati naše vrste! — opečeš si prate! — Mi znamo in vemo,

zakaj se tepemo: da zemljo svobodno ohranimo rodno; za naše domove, za naše sinove, za naše predrage vzdržimo do zmagel A vi naši mili, kar ste obljubili, to tudi držite: Nas ne pozabite! I zdaj niste sami, mi v duhu smo z vami! Za vas se borimo, za vas vse trpimo; spomin na vas, dragi, podžiga nas k zmagi! Mi čujemo verno, da vi spite mirno! Vi s tem nam vrnite: nas ne pozabite! Dekleta, da veste, ostánite zveste! Ko delo končamo, domov se podamo. Oj, to bo veselje! Vsak svojo popelje k poroki nevesio in ljubi jo zvesto. Otroke vzredimo, Bogu jih vzgojimo, da bodejo taki kot mi smo junaki! — Ženice in mame, ki reve ste same; počakajte malo, saj pridemo kmalo! Može zmagovati domov čemo priti; pa v sreči, veselji, spet bomo živeli, in pripoved vali, kako smo kresali porednega Laha, ki nam ni del »gmaha«! Potrpajte malo, saj pridemo kmalo!

Četovodja Vid Ambrožič
(Mirna).

Naš rojak opisuje besarabske boje.

Rusko bojišče, 9. jan. 1916.

J. Janež, edini Slovenec med Rusini in Poljaki v črnovojniškem bataljonu št. ... piše »Domoljub«:

Imeli smo skoraj šest mesecev mir; le topovi so se tuintam pomalem oglašali. Med tem je zbiral Rus veliko armado za novo ofenzivo, ki jo je pričel na božične praznike. Prvi napad je napravil 23. decembra zvečer; juršal je trikrat z velikimi silami. Toda tudi naši so bili dobro pripravljeni in so Ruso vsakokrat z velikimi izgubami nazaj vrgli. Boj sv. večera je bil silovit. Namesto zvonov, ki so drugače to sveto noč oznanjali božji mir ljudem, so tu grmeli topovi vseh kalibrov, kakor tudi strojnice, puške, ročne mine, granate. Tudi na sveti dan je bilo bučno grmenje topov. Rus je zopet izvršil napad, ravno tako na praznik sv. Štefana. Dne 28. decembra se je pripravil sovražnik kakor z nekim obupnim navalom. Pričel je bombardirati na vse naše okope, da se je dvigala črna megla visoko nad okopi... Gromenje je bilo

tako silno, da se ni ločil pok od poka na dolžini dveh kilometrov, vmes se je pa še čulo regljanje strojnic. Pehota je napadala v šestnajstih zaporednih vrstah, t. j. s štirimi polki. Toda Rusi so se silno zmotili; naleteli so namreč na Hrvate. Pričel se je krvavi ples, boj moža z možem. Bili so se kakor levi; toda slednjič so morali Rusi odjenjati, ko so bili polni jarki njihovih mrtvih.

Neki ruski ujetnik mi je pravil, da je car dal dovoljenje, da smejo v Černovicah vse »zabrati«, kar je v mestu kaj vrednega, če pridejo tja do njegovega božiča, ki je bil 7. januarja. Toda, hvala Bogu, ni se jim posrečilo. — Ujetnik je tudi pravil, da jih takoj drugi zadaj s strojnicami kosijo, ako hitro ne napadejo. Pravijo, da jih silno veliko leži pred našimi okopi.

Prozdrav vsem Slovencem in Slovenkam.

Molek ga je rešil.

»Boğoljubov« pesnik Limbarski piše našemu uredništvu: Lepe božične praznike sem srečno preživel v bolnišnici na Ogrskem. Blage gospe so nam na sv. večer napravile krasno božičnico. Vsak ranjenec je dobil primerno darilce, med drugim tudi molek. Veseli so sprejemali in poljubljali vojaki velikodušen dar. Pisec teh vrstic pa se je ob pogledu na molek spomnil dogodbice, ki jo je pripovedoval ranjenec z italijanskega bojišča.

»Stal sem,« tako je pravil, »nekega večera v strelnem jarku. Na bojišče je sijala polna luna, le redko se je oglasil kak strel in razpočila mina, drugače je vladala neka tajna tihota. Hoteč opraviti kratko večerno molitev, sežem v žep, kjer sem hranil svoj rožni venec, toda ni ga bilo nikjer, dasi sem ga šele pred kratkim imel v roki. Izgubiti sem ga moral prav nekje v bližini. Brez odloga se odločim, da ga poiščem. Oprezno sem stopal po blatu, da bi zasledil izgubljeno dragocenost. Že sem bil oddaljen kakih petnajst korakov od prejšnjega mesta, kar začujem na sovražni strani votel pok: iskreča se mina je zletela v zrak ter padla v naš strelski jarek, ravno na mesto kjer sem se nahajal preje. Razpočila se je z divjo silo, prst in kamenje je letelo daleč naokrog, manjši košček me je zadel v roko ter me občutno ranil. Moleka sicer nisem našel več, rešen pa sem bil, oddaljen od usodnega mesta, oni večer gotove smrti.«

Vojak je ganjen skončal; jaz pa sem ta dogodek zapisal slovenskemu ljudstvu v pouk in opomin, naj vsakdo nosi pri sebi rožnivenec — znamenje Marijine ljubezni in njenega varstva.

General Boroevič med Dalmatinci.

Nedavno je obiskal general Boroevič hrabre bojevnike iz Dalmacije. Po pozdravu jih je nagovoril:

»Dragi vojaki! Sokoli moji! Prišel sem, da pozdravim Vas, slavna deca junaškega polka št. . . . Kjerkoli stoji Dalmatinec, sem siguren, da tam sovražnik ne predre črte. Preko Dalmatincev ne more priti niti sam vrag. Vi ste ob vsakem času vršili veličanstveno svojo dolžnost, prelivajoči plemenito svojo kri za cesarja in domovino. Pokazali ste Italijanu, kaj so Dalmatinci.

Vaša junaška dela so znana ne samo po vsej monarhiji, marveč ves svet pozna junake ob Soči, med katerimi ste Vi v prvi vrsti. Hvala vsem, ker je vsaki izmed Vas junak. Siguren pa sem, da boste zopet pokazali sovražniku, kako Dalmatinec junaško prelija kri za svojega cesarja in domovino. Vi ste Hrvatje in tudi mene je rodila majka hrvatska. Hvala Vam še enkrat! Živel! moji sokoli!«

Spomnite se padlih!

Bojišče, 25. dec. 1915.

Desetnik Janez Prosen iz Gorenjevasi nad Škofjo Loko piše svoji ženi na božični praznik:

Draga mi žena! Nekoliko vrstic Ti hočem pisati in Te lepo pozdraviti. Sporočiti Ti hočem tudi svoje misli današnjega dne. Kajne, draga žena, da si se spominjala na sveti večer, kako so bili pred dvema letoma zbrani pri nas v hiši moji bratje in prijatelji! Kje so danes? Eni že počivajo za zmeraj. In med njimi je, žal, tudi moj najboljši prijatelj — Francelj. Pa koliko drugih od nas in drugod je že tam v večnosti.

Danes Vas v duhu gledam, kako se pomikate proti cerkvi: stari možje, žene in otroci. O, kako bi Vam srčno rad naročil: pa še zame en »Oče naš«! Toda, sedaj je prepozno pisano, ko mi prej čas ni dopuščal. Prosim Vas pa znanprej: spominjajte se nas vojakov, ki smo še živi. Prav presrečno pa Vam priporočim tudi te, ki so že prešli kri za Vaše domove, za presvetlega cesarja in za celo domovino. Mogoče Vam kličejo: O prijatelji in znanci! Toliko smo prestali za Vas hudega; obvarovali smo Vas in domovino. Ali si nismo zaslužili par »Očenašev« hvaležnosti? Koliko je takih, ki Vas opozarjajo na hvaležnost! Tam gori spe v Galiciji, tam doli v Srbiji, tam na kraških tleh in obsoških s snegom pokritih višinah. Pomagajmo jim! Jaz se jih večkrat spominim v molitvah. Ni ga dneva, da bi ne opravil pobožne molitve za svojega ljubega prijatelja, ki ga krije pečena sipa na visoki alpi. Bog bodi milostljiv njegovi blagi duši!

Zdaj pa obenem tudi Vam vsem voščim zdravo novo leto . . . Posljem tudi sliko našega gospoda najvišjega poveljnika. Prosim Te, da jo dobro spraviš. Pišite, kako se imate doma, če ste zdravi; jaz sem zdrav. Hvala Bogu . . . Srčno voščilo za novo leto pošljem za vse prijatelje in sosedo, za č. g. župnika in mojo staro mater. Z Bogom, ljuba žena! Tvoj zvesti in udani Janez Prosen, korporal.

Gospodarske vesti.

Gospodarski in tržni pregled.

Nenavedno visoke cene prešičev so vzpodbudile naše gospodinje, da že zdaj iščejo mladičev za letos. Cena mladih puiškov je zelo poskočila. Tudi za odrasle plemene prešiče se je vnela prav živahna kupčija. Plačajo se veliko čez najvišje cene. Ta gorečnost za dobro žival je hvalevredna. Tako naj bo povsod kljub vojnim težavam. Neumevno nam je torej, ko sli-

šimo, da v nekaterih krajih žene skoraj obupavajo in se za gospodarstvo dosti več ne zmenijo. Gospodar je pri vojaki, poslovni, sama — tako misli marsikatera — ne bo zmogla ničesar. Res so velike reve take uboge žene; toda ni treba obupati. Ali se ne vidi že pri vremenu, da nam hoče Bog pomagati? Kolikokrat smo pa še orali sredi januarja, kakor se to letos godi? Vse se lahko dela v sedanjem ugodnem vremenu. Ljudje so si napravili drva in stelje, izvozili so gnoj, izorali za oves in pripravili vse za pomladansko delo. Tako nas podpira božja pomoč. Pripomniti je še, da kaže za peso precej izorati. Najbolj porata ta glavna krma plemenih prešičev, če njiva dobro prezebe. Toda pesi bo treba močno pognojiti in res globoko orati. Ne pozabite na njivo za peso veliko gnojnice navoziti. Potem si pa preskrbite prav dobrih plemenih prešičev! Samo pitanje nam ne bo povzdignilo gospodarstva, ker mora nazadnje mladičev zmanjkati, če jih bodo vsi iskali. Pri kupljenih mladičih tudi nikdar človek ne ve, kako bo šlo. Gospodinja! Poskrbi torej sama za dobro plemeno žival! Nakupi si lepih prešičev in ohrani jih za pleme vsaj dve leti!

Na Angleškem so vladi predlagali, da se zaveže nasproti kmetom, da bo vsaj par let po končani vojski plačevala žito po isti ceni, kakor sedaj v vojski. K temu jih je prisililo vedno nazadovanje lastnega pridelka. Težave za obdelovanje so skoro iste, kakor pri nas. Vse delavce so pobrale tovarne, nekaj tudi vojska. K pomanjkanju delavnih moči se je zdaj pridružilo še pomanjkanje umetnih gnojil. Ker se kalij dobiva edino v Nemčiji, je seveda za angleške kmete nemogoče dobiti kalijevo sol. Čilski solitar je v velikih množinah pripravljen v južni Ameriki. Toda pot je dolga in vožnja draga. Angleške ladje komaj žito dovažajo, za čilski solitar nimajo prostora. Ko je vožnja tako draga, je skoraj nemogoče solitar naročiti. Za angleški superfosfat so se dovažali fosfati iz Floride v Severni Ameriki. Vožnja je pred vojsko stala 1 K 50 vin. do 2 K za 100 kg, zdaj stane 5 do 6 K. Fosfat postane Angležem predrag. Ker ni umetnih gnojil, ne upajo na izdaten pridelek. Pridelovanje žita se vedno bolj čpušča. Imajo pa na Angleškem še obilo tujega masla, ki se tam prodaja po 3 K 20 vin., ko velja v naših krajih 6 do 8 K. Prejšnje čase so v prvih desetih mesecih vsakega leta prodali s Francoske do 13 milijonov kilogramov na Angleško. Zdaj pa na Francoskem masla primanjkuje. Radi ga plačajo po 4 K 70 vin. Seveda ga bo še bolj zmanjkovalo. Saj morajo francosko živino tudi za angleško armado dajati. Rusija je prepovedala izvoz sibirskega in ruskega masla. Popred so Danci to rusko maslo doma malo ponaredili in prodajali v srednjo Evropo kot pristno dansko maslo. Pri nas bo nastalo še bolj občutno pomanjkanje masla. Zaenkrat je dobro, da je na prodaj veliko svinjske masti.

Bolgarija ima veliko živine. Po zadnjem štetju l. 1910. so našeli 478.222 konj, 12.238 mul, 118.488 oslov, 1.605.363 velike govede, 412.978 bivolo, 8.669.260 male govede — najbrž buš in telet — 1.464.719 koz, 527.311 prešičev, skupno 13.289.579 glav. Leta 1892. jih je bilo le

10.795.492. Gotovo bo od tam prislo prav veliko število govedi v Avstrijo.

Na Nemškem so dognali, da dobivajo mesta 23 odstotkov mleka manj kakor prejšnja leta. Na Dunaju ga je dobrih 25 odstotkov manj. Pozna se povsod, da veleposestniki nimajo več močnih krmil. — Na Nemškem se še zelo pozna, da se za prešiče določene najvišje cene. Kmetje nočejo v mesta živine prodajati, ker vso rade poberejo tovarne za klobase in salame. Koncem oktobra je bilo v glavnih nemških mestih 60.565 prešičev na prodaj, začetkom januarja 1916. le 19.714 in večinoma prav slabe živali. V mestih nimajo mesa.

Kmetje, ki pridelujejo sladkorno peso, zahtevajo, da se jim povišajo cene za 100 kg od 2.60—3 na 4 K. Skoro gotovo se bodo morali tovarnarji vdati. Potem imamo pričakovati na jesen znatno podražanje sladkorja.

Kakor smo že poročali, je dovolila vojaška uprava izvoz hrvaških prešičev. Zdaj se sliši, da je dovoljeno le 35.000 prešičev prepeljati v Avstrijo, na Ogrsko pa nič, ker si tam ne marajo Ogrski konkurence napraviti. Kakor kobilice so se usuli razni prekupci na Hrvaško. 35.000 prešičev bo kmalu prodanih, ker je Hrvaška s Slavonijo velika.

Na Dunaju so cene še vedno primeroma nizke. Dne 18. t. m. je bilo tam 6335 prešičev. Plačevali so debele: I. vrste: 5 K do 5 K 30 vin., II. vrste 4 K 50 vin. do 4 K 95 vin., III. 3 K 60 vin. do 4 K 45 vin. Mesnate: I. vrste 4 K 20 vin. do 4 K 50 vin., II. vrste 3 K 80 vin. do 4 K 15 vin., III. vrste po 3 K do 3 K 74 vin.

Goveje živine je bilo 17. t. m. na Dunaju 2445 glav. Češka je poslala le 452 govedi. Plačevali so voli: I. vrste 300 do 330 K, II. vrste 260 do 395 K, III. vrste 220 do 325 K za 100 kg. Krave: I. vrste 242 do 270 K, II. vrste 212 do 240, III. vrste 190 do 210 K za 100 kg. Iz teh podatkov je jasno, da je zdaj boljši krave in teleta vojaštvu prodati, kakor jih na Dunaj poslati. Živina izgubi veliko na teži, stroški vožnje in prodaje so prav znatni. Kdor ne more živine dobro prerediti, naj jo le naglo proda.

× × ×

Nemška agrarna stranka je v toj dne 20. januarja naročila načelstvu stranke, naj na merodajnih osrednjih mestih stori vse potrebno, da bo mogoče še dalje kmetovati. Posebno naj se omogoči pomladanska setev in naj se pomaga kmetijstvu s konji. V tuzemstvu izdelovana umetna gnojila naj se zaplenijo, določijo naj jim najvišje cene in naj jih po pravičnem ključu razdele organizacijam kmetov.

Več avstrijskih pivovarn preneha z obratom. Ker vlada začasno ne dovoli pivovarnam nobenega ječmena za uporabo, bo v kratkem začasno ustavilo veliko manjših pivovarn ves obrat. Govori se, da bo moralo prenehati začasno več velikih pivovarn v alpskih deželah.

Zvišanje cen za pivo. Vlada je dovolila, da smejo pivovarnarji zvišati cene za pivo s 15. jan., in sicer pri hektolitrju za 5 K; pri boljših vrstah pa celo za 7—8 K.

Zdravstvo.

Za udnico in trganje. Vlij v globoko steklenico malo medu in zekoplji jo do vratu v mravljišče. Ko je steklenica do vrha polna mravelj, nalij v njo špirita in postavi jo na sonce, kjer naj stoji osem dni. Potem odlij špirit in maži si z njim boleče ude. — Kuhaj klobuk mravljinčnih jajc, klobuk bezgovega lubja in klobuk brezinega listja pol ure v 5 litrih vode in vlij še vrelo v kopelnicco. Prilij, kolikor je potreba, gorke vode in koplji se. Voda naj bo gorka kolikor moreš zdržati. Da bo kopelj uspešna, moraš dobiti, ko stopiš iz kopelnicco, mrzel poliv, potem se zavij hitro v koc, ki se je grel pri peči in urno v posteljo. Navadno pride po kopeli pot. Predno ustaneš, se oleri po životu s kisom, v katerem so se namakale brinjeve jagode. — Ako je trganje najhujše v nogah, vzameš lahko samo sonar mravljišči-ne izkuhe na noge ali kopelj za noge. Za udne bolezni je dobra mahova ali praprotina postelja. Boljše kakor žima so tudi plevnice in slamnice, brezovo listje. Alkoholne pijače povečajo udnične bolečine, mesene jedi so takim bolnikom strup.

Za bolezen na jetrih. Zmečkaj drenulje, iztisni iz njih sok, zlij v primerno veliko steklenico in prilij prekinlega jabolčnika in dobrega žitnega žganja; in sicer na liter drenuljnega soka 2 litra jabolčnika in 1 liter žganja. Steklenico zakoplji v pesek v kleti, čez 14 dni precedi. Uživaj po 50 kapljic dvakrat na dan, in utiraj si zjutraj in zvečer rebra s tem zdravilom.

Srce razgraja, to je srce bije nenevarno hitro in burno, kar povzroči tesnobo in strah. Pri hudem napadu se namoči kar hitro z vodo. Ako je mogoče, si zatlači na srce sveže melise; če ni sveže, pa polij suho z kisom in nosi par dni pod obleko na srcu. Ali prevri pest pelina in pest melise na kisu, zgani robec na štiri gibe, namoči in deni na srce. Ako še nevarno utriplje, napravi obkladek iz ribanega hrena in moke ter naveži na srce in na podplate. Pij razmerno precej vode, ogiblji se alkohola, zakajenih prostorov in razburjenja.

Fellerjev dobro dišeči, osvežujoči, bol olajšajoči fluid iz rastlinskih esene zn.

„ELSA-FLUID“
odstranja
glavobol.

1. slovensko postojna prosto 6 K. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzstrg 16 (Hrvaška). Čez 100.000 zahv. pisem.

Tedenska pratika.

Petek, 28. januarja: Sv. Julijan, škof. — Sv. Marjeta, devica. — Sv. Karel V. — Sv. Ciril Aleks. († 444.)

Sobota, 29. januarja: Sv. Frančišek Sal., škof. († 1622.) — Sv. Konstantin, muč.

Nedelja, 30. januarja (četrti po razgl. Gospodovem): Bere se evangelijski o viharju na Galilejskem morju, ki ga je Jezus pomiril s samo besedo. — Sv. Marija, devica.

Ponedeljek, 31. januarja: Sv. Peter iz Nole, pozn. — Sv. Marcela, vdova. († 410.)

Torek, 1. februarja: Sv. Ignacij, mučenec. († 107.)

Sreda, 2. februarja: Svečnica (Darovanje Gospodovo).

Četrtek, 3. februarja: Sv. Blazij, škof. — Sv. Oskar, škof. († 865.)

Solnce vzhaja ob 7. u. 38 m., — zahaja ob 4. u. 54 m. — Mlaj 3. februarja, zvečer pet minut čez pet.

Vremensko pravilo: Jasno jutro svečnice — pozne so trobentice.

Sv. Frančišek Saleški.

Rojen je bil na gradu Sales blizu Annesija l. 1567. Starši njegovi so bili plemeniti po rodu pa tudi po duhu. Njegova pobožna mati je imela navado, da je večkrat vpričo malega Frančiška govorila prav tako, kakor sv. Blanka: »Moj sin; raje bi te videla mrtvega, kakor pa da bi storil kak smrten greh.« — Daroviti mladenič je šel na visoko šolo v Pariz, nato pa v Padovo ter je postal doktor bogoslovja in prava. Ohranil je nedolžnost in čistost srca tudi v največjih nevarnostih, ki so ga vanje hoteli zaplesti njegovi součenci. Njegovo temeljito znanje, njegov stan, njegovo lepo in ljubeznivo obnašanje mu je obečalo ugodno bodočnost. Toda izvolil si je duhovski stan.

Neumorno je bil delaven v svojem svetem poklicu. S svojim ljudomilim obnašanjem ter s prepričevalno besedo je pridobil za sv. Cerkve sila veliko krivovercev — Kalvincev; nekateri trde, da 72 tisoč. Leta 1602. je bil imenovan za škofa v Genfu. — V mladosti je prestal mnogo notranjih bojev. Mislil je, da ne bo mogel doseči zveličanja; a čudovito tolažbo je prejel uprav vsled češčenja Marijinega. Ti notranji boji so ga utrdili in mu dali mnogo izkušnje, da je postal izbran dušni voditelj. Skupno s sv. Frančiško Šantalsko je ustanovil red obiskanja Marijinega ter spravil mnogo oseb na pot popolnosti. Svoje bogoljubno delo nadaljuje še danes s temeljitimi knjigami, ki jih je spisal. Najbolj znana je Filoteja, ali Navodilo za bogoljubno življenje, ki je prevedeno tudi na slovenski jezik.

Po naravi je bil Frančišek nagel jeze in zelo razdražljiv; toda s stalnim premočevanjem je dosegel, da je bil potem čudovito krotak. Neki prevzetan plemenitaš ga je na vso moč sovražil, pa brez vzroka; še celo obrekoval ga je in mu dal okna razbiti. Kako se je maščeval svetnik? Ko ga nekoč sreča, ga prijazno nagovori, objame ter prosi, da bi bila prijatelja, prav kakor da bi ga bil on sam razžalil, ne pa plemen-

nitaš. Ta krotkost je pomagala, in od tega dne je bil plemenitaš njegov najboljši prijatelj. Sv. Frančišek je umrl l. 1622. v Avignonu.

Izreki sv. Frančiška o krotkosti: »Z eno žlico medu boš ujel več muh, nego s sto sodi jesiha.« — »Če bi na zemlji bilo kaj lepšega in boljšega od krotkosti, bi nas bil Jezus učil; hotel je pa predvsem v dveh rečeh biti naš vzornik: v krotkosti in ponižnosti srca.«

Najnovejše z bojišč.

Črna gora. — Najvažnejše postojanke v Črnigori so zasedene. Naši so 23. jan. zvečer vkorakali v Skader. Nekaj tisoč Srbov, ki so bili v mestu, se je umaknilo brez boja proti jugu. Naše čete so dalje zasedle Nikšić, Danilovgrad, Podgorico. Prebivalstvo je sprejelo naše vojake večinoma z veseljem.

Zahodno bojišče. Sovražni letalci so metali bombe na Metz. Zadeto je tudi škofijsko poslopje. Dve osebi sta mrtvi nekaj ranjenih. V zračnem boju, ki je sledil, je bilo eno sovražno letalo sestreljeno. — Nemški letalci so v noči od 22.—23. jan. napadli z bombami kolodvor, vojašnice in pristaniške zgradbe v Doverju.

Solun. Neko francosko zračno brodovje (45 letal) je obstreljevalo 23. jan. Bitoli. Škoda na kolodvoru, v vojašnicah in zalogah streliva je velika. — Bolgari korakajo proti Valoni. Avstrijci proti Draču. Berat (50 km. od Valone) so že zasedle avstrijske in bolgarske čete.

To in ono.

Ženitvena ponudba — s fronte.

Bojišče, 13. jan. 1916.

Mladenič, podčastnik, prijetne vnanjosti, značajnega vedenja, 25 let star, z dolgo črno brado, sedaj v visoki državni službi na koroških planinah, kjer ima tudi ogromno veleposestvo in krasno v skalo vsekano vilo z imenom »Kugeldeckung«, se je spomnil, da je zdaj že predpust. V svrhu ženitve razkazuje svojo trdnjavo, ki ima vse pritlikinske prostore, in sicer vse najmodernejše in udobno urejene. Kar je največ vredno, je to, da je vse pod eno streho: spalne sobe, jedilna sobana, sprejemna dvorana, kuhinja za mrzla in topla jedila, drvarnica, klet in muzej z največjo

izbero orožja in drugih takih predmetov. V trdnjavi se nahaja tudi velikanski hlev, ki vsebuje ogromno število domače živine. Največ se redi tu takozvanih »lazi« italijanskega plemena in precejšnje število »skokic« mešane pasme. Redi se pa tudi mnogo različne perutnine, največ gosi in vrabičev z jekleno svincenosivo barvo, ker te v tem planinskem zraku najbolj uspevajo.

Nadalje je pripomniti, da je to posestvo varno in posebno trdno ograjeno deloma z živo mejo, deloma z žico ter z minami zavarovano, torej se ni bati posebnih neprijetnosti ali vlomilcev.

Omeniti pa moram resnici na ljubo, da tukaj rado grmi in treska in sicer v vsakem letnem času, dasi ta grom ni posebno nevaren.

Gospodar omenjenega veleposestva si je zaželel, ker je ravno predpust, svatbe. Gospodična, ki bi imela veselje do opisane gospodarstva, ter bi bila vešča v ravnanju opisane domače živali, ima prednost.

Ponudbe naj se pošljejo pod »Nedosegljiva bodočnost« na upravo veleposestva.

Pri bolniku. Zdravnik: »Bo težko kaj pomagati; vaša hči ima precej zastarano bolezen.« — Mati: »Kako? Saj je šele petnajst let stara!«

V gostilni. Mati: »Kako si vendar nerodna, Pavlica, da si steklenico prevrnila in se je toliko dobrega vina razlilo!« — Gost: »Gospa, vino je tako slabo, da se je steklenica sama prevrnila!«

Enako z enakim. Graščak hlapcu: »Janez, kakor vidim, si vsak dan bolj neumen.« — Janez: »Ja, pa sva tudi oba enega leta rojena!«

Stare rane, ki zopet začno boleti, naj se obvežejo s Fellerjevim antiseptičnim, razredčenim fluidom iz rastlinskih esenc zn. »Elza-fluid«. — 12 steklenic pošlje na vse kraje za 6 K poštne prosto lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatr. št. 16 (Hrvatska). — Moral bi biti vedno pri hiši. — Cela množina zahvalnih pisem.

Vprašanja in odgovori.

R. Z. — Šmartin pri Slov. Gradcu: Načrtite si raje »Vrtec«. (Uredništvo: Ljubljana, Pred škofijo št. 9.)

I. St. — Češnjice v B.: V take zasebne stvari se ne moremo spuščati, ker ne vemo, kakšno je blago, kakšne so razmere itd. Saj so določene (vsaj po nekaterih

krajih) maksimalne cene tudi za jabolka; bo torej pretiravanje nevarno. — Je pač križ, ko je vse tako drago.

M. F. — Trzin: Z dovoljenjem staršev se je treba oglasiti pri županstvu. Starost najbrž še ne bo zadostna.

F. R. L. — Ne moremo odgovoriti, ker ste premalo pojasnili svoje gmojne razmere. Povsem soditi, že smeje prošnjo viziti, če jo bo županstvo odobrilo. Komisija pri glavarstvu bi potem odločila.

M. T. — Stara Loka. Po bolnišnicah Rdečega križa opravljajo samaritansko službo osebe, ki imajo čas in se lahko žrtvujejo brezplačno. Morajo pa biti večje v strojništvu, kuhi itd. — S službami v mestu zdaj ni nič; saj ob tej druginji še dosejanje služkinje odslavlja.

A. K. — Planina pri Rakeku: Ako imate prejemni listek (recepis) pri rokah, lahko reklamirate na onem poštnem uradu, kjer ste denar oddali. Reklamacija stane 25. vin.

Dobre knjige.

Spillmann: »Junštvo in zvestoba«. Zgodovinski roman iz časa francoske revolucije. K 3.—, vezano K 4.—. Ta globoko zasnovana povest nam predločuje razmere in dogodke, ki so se vršili pri Francoski pred izbruhom in za časa krvave revolucije, ki je hotela prekucniti ves tedanji svetovni red. Posamezna dejanja so tako pretresljiva in slikanje tako živo, da se od knjige ne moremo ločiti, ko jo primemo v roke.

»Dekle z biseri.« Povest iz Neronove dobe K 2.20, vezano K 3.20. Ta globoko zamišljena povest je zajeta iz življenja ter trpljenja prvih kristjanov. Ob nji doživljamo bralec razdejanje jeruzalemskega templja ter krasno opisane druge dogodke, ki so nam znani iz sv. pisma in evangelija. Ker je to ena najlepših povesti vseh slovstev, jo vsestransko najtopleje priporočamo.

Alešovec: »Kako sem se jaz likal«. Povest slovenskega trpina. Trije deli K 3.60. Alešovec je priznani humorist. Njegovi spisi se odlikujejo po poznanju razmer, v katerih je živel slovensko ljudstvo in po ostrim domačimi šali in zabavljici, ki zadene v živo, kamor je namenjena. Razun povesti »Kako sem se jaz likal« se še dobe: »Ljubljanske slike«, podoba ljubljanskega mesta pod drobnogledom. K 2.60 in pa »Ne v Ameriko«. Povest K 1.50, vezano K 2.40. Dobe se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na frajnem kašlju, lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašlom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vdajstvi, katerim Sirolin znafno oiehča naduho
4. Skrofuzni ofroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Dobiva se povsod!

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 12. jan.: 61, 83, 79, 66, 23.

Dunaj, 15. jan.: 4, 33, 1, 56, 17.

Gradec, 19. jan.: 35, 54, 16, 64, 30.

Linc, 22. jan.: 69, 45, 89, 10, 43.

SKRIVALNICA.

Kje je paznik svetilnika?

206

Slovenske knjige

starejše in novejše, kupuje

Katoliška Bukvarna za svoj

antikvarjat.

Sprejme se mlad

trgovski pomočnik in učenec

v trgovino z mešanim in manufakturnim blagom. Kje, pove uprava lista proti vposlani dopisnici za odgovor, pod štev. 177.

Razširjate „DOMOLJUBA“!

32

Schicht-Perilo — Vojno-Perilo

Cenejši in najboljši način pranja:

Zamoči perilo nekoliko ur ali preko noči s pralnim praškom »Ženska hvala«. Peri tedaj daljše kakor običajno. Samo malo mila — najboljšje Schichtovo milo znamka »Jelen« — je še potrebno, da se dobi najlepše perilo.

Prihrani delo čas, denar in milo.

Ominol je najboljšje sredstvo za čiščenje rok, v kuhinji in v hiši.

Naj se javi

kdo bi rad kupil na Koroškem, pol-drugo uro od Celovca, manjšo posestvo. Obstoja iz gospodarskega posloja in 14 oratov njiv, travnikov in gozda; vse v dobrem stanu in na lepem, solninem kraju. Redi se lahko 5—8 krav in do 10 svin. Vse posestvo se drži skupaj. Natančnejša pojasnila daje Josip Mar, Celovec, Vetrinjsko obmestje 26.

Išče se v gospodinjstvu popolnoma izvežbana (oziroma gospodinjstvo šolo dovršila), izobražena, npravstvena, mlajša 176

gospodična

iz boljše hiše (rodbine) za v boljši državni službi stoječega veleposelnika. Ponudbo s podatki sprejema uprava lista pod številko 176.

Edino dobri in solidni stroji so samo „Gritzer“ in „Afrana“ Prednosti: krogelj čen tek, biserni ubod (Pelt. di). Pouk o vezenju in krpanju brezplačno v hiši. Edina tovar. zaloga šivalnih strojev Josip Peteline Ljubljana blizu franč. mostu, 3. hiša za vodo. 10letna garancija.

Najboljše in najcenejše

81

posteljino perje se dobi

pri več kot 50 let priznani najboljšem izvoru

D. SCHNURMACHER, Taus, št. 246 (Češko)

Cene po kakovosti

5 kg od K 10 — naprej

velike postelje K 16 —

Odda se tudi večja količina posteljine prevleke, inleta, odelj itd. po nizki ceni. — Pišite še danes! Cenik in vzorci zastoj ter poštnine prosto.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani.

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamst. zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot, rentna in ljudska, neugodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov. že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173,490 838—

Stanje gar. fondov koncem 1914 K 48,732.22-76

V letu 1914 se je izplačalo za-

varovanec na dividendah

čistega dohodka K 432,232-66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje veljavno hkrati za vojno zavarovanje, naj se v listno korist obrne do gerilmskega podružnice.

Prospekti zastoj in poštnine prosto.

Sposobni zasopniki se sprejmejo po najugodnejšim pogoji.

Marije Terezije cesta 12.

Pri zgradbi nove okrajne ceste Lesično-Prevorje — Sv. Urban sprejme stavbeno vodstvo še nekaj predelavcev in izvežbanih cestnih delavcev. — Ponudbe naj se pošljejo okrajnemu odboru v Kozjem.

Kako pozno je sedaj?

tako se sliši mnogokrat popraševati ljudi, kateri pač imajo uro v žepu ali na steni. ampak svoji lastni uri ne verjamejo, ker je le slaba, netočna, vedno stoječa bazar ura. Kdor nasprotno ima Suttnerjevo uro, ve vedno natanko, kako pozno je.

Lastna znamka „IKO“ najboljši zanesljiva ura.

Lastna znamka „IKO“ najboljši zanesljiva ura.

Št. 600 Žepna ura z radijem, ki se ponoči sveti	K 8-40
410 Nikel.-anker-Roskopf ura	410
705 Roskopf ura, kolesje v kam-nih tekoče	5-90
719 Srebrna rem. ura	7-80
720 Srebrna cilinder rem. ura	9-70
1450 Bela kovinasta verižica	2-80
nikelnasta	1—
916 Srebrna verižica	3-20
89 Double zlata verižica	5-90

Velika izbira ur za gospode in dame, verižice, prstane, broške, obeske, zapestnice, zavratne verižice, uhane, blago v zlatu in srebru, namizna orodja, daljnogledje itd. v velikem ilustriranem

ceniku z mnogimi podobami katerega zahtevajte zastoj in poštnine prostega.

Razpustila se po povzetju ali pa če se denar vnaprej pošlje. Neugajajoče zamenjam. Vse ure so natančno preizkušene.

Lastna tovarna ur v švicl

H. SUTTNER samo v Ljubljani št. 1

1203 Nima nobene podružnice.

Najden denar

2570

pomenja naše najnovejše poročilo o srečkah, vsebujejoče srečkovno skupino štev. 5 na 50 mesečnih obrokov po samo 3 krome z glavnimi dobitki

180.000 kron.

Poročilo se pošilja brezplačno.

Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

Bukovo ogleje

120

lepo, suho, kolikor mogoče brez prahu, kdor ga ima na prodaj, naj ga ponudi z navedbo cene, množine in časa oddaje tvari **L. WOSTNER** kleparstvo in inštalacija vodovoda, Novi Vodmat 6, p. Moste pri Ljubljani, nadalje do 1. feb. 1915

5 vinarjev

stane dopisnica, potom katere izvolite zahtevati moj glavni cenik s 4000 slikami, obsega oč bogato izbero pripravnih predmetov za vsakdanjo rabo in darila: cenik se pošlje vsakomur zastonj in poštne prost.

Prva tovarna ur **JAN KONRAD**, o. in kr. dvorni založnik, Brux št. 782 (Češko).

Pristne nikeln, žepne ure po 4-20 K, 5- K. V srebru 8-40 K, 9-50 K. Nikeln, budika 2-90 K, ure s kukavico 7-85 K, ure z nihalom 9- K. Pošilja se po povzetju. Neugajajoče se zamenja ali denar nazaj.

Denar mečete proč

ako plačujete velike cene za fine likerje, ker morete sami pripraviti najfin. vrste iz mojini ekstrakti 1-stekl. ekstrakta z ugotovljeno navodilom za napravo 3 litr. najfin. rum ali „Alt-vatra“, benedikina, cesarčice, kumlova, mogadorja, česnjeva, ananasa, maraskina, vaniljeva, punča, poprove mete, angl. grenčica, kave, kakao, šartroz, dišeče perle, vranje, bud, likerji, ališa, brinjeva, jeczabinka, slivovka, konjaka K 1-90; 3 stekl. K 4-50; 6 stekl. K 7-50; 12 stekl. K 13-50 franco po povzetju. Ne more se skastiti! Pristen le pri

JAN GROLICHU, drožerija pri angelu, BRNO 98, Morava.

100 litrov zdrave domače pijače

osvežujoče, dobre in zelo gasoče si lahko vsak sam priredi z malimi stroški. V zalogi so snovi za: ananas, jabotnik, grenadine, malinovec, poprova meta, muškatelec, pomerančnik, dišeča perla, višnjevec. Shizati se ne more. Snovi z natančno navodilom stanejo K 4-50 franco po povzetju. Na 5 takih porcij dodam i povrhu.

Jan Grolich, drožerija pri angelu, BRNO 98, Morava.

Diamanti za rezanje stekla

za steklarje in domačo rabo. Št. 1 za steklo v oknih K 2-40. — Št. 2 za nav. močno steklo K 3-60. Št. 3 za vse vrste brušenega stekla K 5-50. — Št. 4 za močno brušeno steklo, neobdelano, in za zrcala K 8-.

Povzetje 35 vin. več. Za celno in solidno blago jamči

Jan Grolich, drožerija pri angelu, BRNO 98, Morava.

Moj kosmetični petrolej za lase

Delave v naših radokopih in petrolejskih rafinerijah na postanejo nikoli plesasti. Jaz sem našel: arjet petrolej, izdelal v kosmetičnem za lase in dosegel z njim najlepše uspehe pri rešitvi las in pri izganjanju las. Dobiva se same v moji drožeriji v Brnu. Štekl. stano K 1-: 1 a steklenico K 5-50; 12 stekl. K 10-; Postnina K 1-05 do K 1-15. Manj kot 2 steklenici se po pošti ne pošilja.

JAN GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 98, Morava.

Framydol je sredstvo za pomlačenje las, ki rdece, svetlo in sive lase in brade za trajno temno polarva. 1 steklenica s poštino vred K 2-35.

Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeči blede lica. Učinek je čudovit, 1 steklenica s poštino vred K 2-15. Povzetje 35 v. več. Naslov za naročila:

JAN GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 98, Morava.

500 kron v zlatu

če ne odstrani krema **Grollich** z zraven spadajočim milom vse solinčne poge, maroge, solinčne opselike, ogroze, obrabno rdečico itd. in ne obrani kožo mišlostno svežo in nežno. Cena K 3-15 s poštino vred. 3 porcije stanejo K 8-30, 5 porcij K 15-55. Vse brez kakih nadaljnjih stroškov. Naslov za naročila **JAN GROLICH**, drožerija pri angelu, Brno 98, Morava.

Varite pivo doma

po preizkušenem navodilu. Snovi za 25 litrov piva s 50 zamaški 2 K, poština 54 vin; na pet takih porcij se ena navže in i oblije poštine prost. Naročite torej za več tovarišev.

JAN GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 98, Morava.

Stanje vlog čez 23 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklšičeva cesta štev. 6, priljublje, v las ul. blizu nasproti hotela „Unter“ za frančiškansko cerkevijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč

tudi cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po **4 ³/₄ %**

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih obresti 4-75 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelnstvo.

